

3. Советское административное право/под ред. В. И. Поповой и М. С. Студеникиной. М.: Юрид. лит., 1988. 320 с.
4. Галаган И.А. Административная ответственность в СССР. Воронеж: ВГУ, 1970. 267 с.
5. Державне управління: теорія і практика/за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Юринком Інтер, 1998. 432 с.
6. Гришина Н.В. Вдосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності в праві України // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених: зб.наук. праць. Харків: Видавництво ХНУВС, 2006. С. 66—69.

Одержано 12.06.2017

УДК 347.95(477)

Любов Василівна КРУПНОВА,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне

ПРОЦЕДУРА ВІДКРИТТЯ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

В умовах реформування законодавства у сфері виконавчого провадження постає питання необхідності аналізу окремих адміністративних процедур, які здійснюються під час примусового виконання рішень. Однією з таких процедур є відкриття виконавчого провадження. Ця процедура представляє собою нормативно регламентований порядок вчинення дій суб'єктом повноважень стосовно прийняття виконавчого документа до примусового виконання, що має наслідком винесення індивідуального адміністративного акта – постанови про відкриття виконавчого провадження [1, с. 80].

Вбачається, що процедура відкриття виконавчого провадження є початковим етапом адміністративно-правового регулювання примусового виконання рішень. Вона є імперативною за своєю формою, оскільки у чинному законодавстві передбачено чіткий порядок її реалізації. Так, у ч. 5 ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 р. № 1404-VIII (далі – Закон № 1404-VIII) закріплено, що виконавець не пізніше наступного робочого дня з дня надходження до нього виконавчого документа виносить постанову про відкриття виконавчого провадження, в якій зазначає про обов'язок боржника подати декларацію про доходи та майно боржника, попереджає боржника про відповідальність за неподання такої декларації або внесення до неї завідомо неправдивих відомостей [2].

Ця норма вказує на особливість цієї процедури, а саме строковість її реалізації, яка передбачає обов'язок уповноваженого суб'єкта вчинити певні дії у встановлений законом строк. До того ж вона свідчить про

обов'язковість фіксації результатів вказаної процедури у вигляді відповідного процесуального акта (постанови про відкриття виконавчого провадження. У свою чергу остання призводить до виникнення процесуальних прав і обов'язків у сторін та учасників виконавчого провадження.

Необхідно зазначити, що ця процедура має відповідні передумови здійснення, тобто юридичні факти, які обумовлюють потребу її реалізації у правовідносинах з виконавчого провадження. До числа таких передумов законодавством віднесено: особиста заява стягувача або прокурора; надходження виконавчого документу з суду або Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів [2].

З огляду на це можна зазначити, що завданнями цієї процедури є:

- визначення правового статусу сторін виконавчого провадження (встановлення особи боржника та стягувача, а також формалізація їх прав і обов'язків). Важливе значення має визначення змісту резолютивної частини рішення, яка передбачає заходи примусового виконання;

- перевірка законності виконавчого документу (законність вимог, дотримання строків подачі документу, дотримання вимог щодо місця виконання рішення тощо). Це завдання пов'язане з потребою остаточно пересвідчитись у законності вимог стягувача до боржника, що у подальшому стане підставою для вчинення виконавчих дій;

- вирішення питань фінансового характеру (сплата виконавчого збору та встановлення обов'язку боржника щодо подання декларації про майно і доходи). Здійснення вказаного завдання дозволяє виконавцю визначитись з тактикою проведення виконавчих дій;

- фіксація моменту відліку строків у виконавчому провадженні (періодів часу, в межах яких учасники виконавчого провадження зобов'язані або мають право прийняти рішення або вчинити дію). Це завдання без перебільшень є визначальним з огляду на строківість здійснення адміністративних процедур виконавчого провадження;

- вирішення окремих питань організаційно-фінансового значення (здебільшого пов'язаних з винагородою приватних виконавців). Суть цього завдання полягає в тому, що приватний виконавець протягом трьох днів з дня відкриття виконавчого провадження здійснює розрахунок основної винагороди, ознайомлює з ним сторони виконавчого провадження, роз'яснює їм порядок сплати та стягнення основної винагороди приватного виконавця;

- вирішення питань забезпечувального характеру (вжиття заходів щодо майна боржника, які гарантуватимуть ефективність подальшого примусового виконання рішення).

Відповідно до Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 р. № 512/5, стадіями адміністративної процедури відкриття виконавчого провадження є: подача заяви про відкриття виконавчого провадження; переві-

ка виконавцем виконавчого документу щодо відповідності законодавчо встановленим вимогам; прийняття виконавцем адміністративного акту – постанови про відкриття виконавчого провадження; внесення постанови про відкриття виконавчого провадження до автоматизованої системи виконавчого провадження; оскарження постанови про відкриття виконавчого провадження [3].

Відкриття виконавчого провадження цілком відповідає ознакам адміністративних процедур, зокрема ця процедура представляє собою чіткий порядок дій державних та приватних виконавців щодо вирішення конкретних процесуальних завдань, який передбачає винесення підсумкового адміністративного акту індивідуальної дії. Щодо особливостей цієї процедури слід зазначити, що вона має власну специфічну мету, а саме забезпечення дотримання умов початку виконавчого провадження, передбачених чинним законодавством у сфері примусового виконання рішень. Натомість варто зауважити, що ця процедура також узгоджена із загальною метою виконавчого провадження, яка є спільною для усіх процедур, а саме забезпечення своєчасного та повного виконання приписів юрисдикційного рішення.

Отже, відкриття виконавчого провадження є невід'ємним елементом адміністративно-процедурних відносин, які виникають у процесі примусового виконання юрисдикційних рішень. Ця процедура забезпечує появу низки юридичних наслідків, які визначають подальший хід примусового виконання, правовий статус сторін виконавчого провадження, а також специфіку застосовуваних заходів впливу. Маючи імперативний характер, процедура відкриття виконавчого провадження віддзеркалює засади системи примусового виконання рішень, в основу яких покладено ідею узгодженості інтересів держави і громадян.

Список бібліографічних посилань

1. Калінін Р. С. Адміністративні процедури у виконавчому провадженні за законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2013. 268 с.
2. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. Ст. 542.
3. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень: наказ Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 р. № 512/5 // Офіційний вісник України. 2012. № 27.

Одержано 12.06.2017